

- 2) pokonywania czynnego oporu.
 - 3) przeciwdziałania niszczeniu mienia.
2. Przy stosowaniu pałki służbowej zadaje się uderzenia w umięśnione części ciała.

3. Zabrania się zadawania uderzeń uchwytem pałki służbowej.

4. Nie wolno stosować pałki służbowej wobec osób:

- 1) stawiających bierny opór, chyba że zastosowanie siły fizycznej okazało się bezskuteczne,
- 2) do których zastosowano kajdanki, prowadnice, kaftany bezpieczeństwa lub pasy i siatki obezwładniające.

§ 14. 1. Wodne środki obezwładniające oraz pociski miotane można stosować w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści,
- 2) pokonywania czynnego i biernego oporu,
- 3) przeciwdziałania niszczeniu mienia.

2. Przepisy § 12 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 15. 1. Pies służbowy, jako środek przymusu bezpośredniego, może być wykorzystany w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści,
- 2) pokonywania czynnego oporu,
- 3) pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa,
- 4) udaremniania ucieczki skazanego, tymczasowo aresztowanego bądź zatrzymanego przestępcy.

2. Pies służbowy powinien mieć założony kaganiec, z wyjątkiem przypadku, gdy jest wykorzystywany do odpierania czynnej napaści albo gdy jest używany do czyn-

ności służbowych podejmowanych wobec szczególnie niebezpiecznego przestępcy lub osoby podejrzanego o popełnienie szczególnie niebezpiecznego przestępstwa.

§ 16. 1. Jeżeli wskutek zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby, policjant jest obowiązany natychmiast udzielić tej osobie pierwszej pomocy, a w razie potrzeby — zapewnić pomoc lekarską.

2. Pomoc lekarską zapewnia się zawsze kobiecie ciężarnej, wobec której użyto środka przymusu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz gdy w wyniku zastosowania środka przymusu nastąpiła śmierć osoby lub szkoda w mieniu, policjant jest obowiązany do:

- 1) zabezpieczenia śladów zdarzenia i niedopuszczenia na miejsce osób postronnych,
- 2) w miarę możliwości ustalenia świadków zdarzenia,
- 3) powiadomienia o zdarzeniu dyżurnego właściwej terytorialnie komendy rejonowej Policji i swojego przełożonego.

§ 17. 1. Fakt zastosowania środka przymusu policjant dokumentuje w notatniku służbowym.

2. W przypadkach, o których mowa w § 16, policjant sporządza notatkę służbową i przedstawia ją przełożonemu.

3. Jeżeli w wyniku użycia środka przymusu nastąpiła śmierć człowieka, przełożony niezwłocznie zawiadamia o tym wyższego przełożonego oraz prokuratora.

§ 18. Przełożeni są obowiązani zbadać zasadność, warunki i sposób zastosowania środków przymusu przez podległych im policjantów.

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *T. Mazowiecki*

411

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 17 września 1990 r.

w sprawie szczegółowych warunków i sposobu postępowania przy użyciu broni palnej przez policjantów.

Na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179) zarządza się, co następuje:

§ 1. Policjanci mają prawo użycia broni palnej w przypadkach określonych w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179), zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. Przy podejmowaniu decyzji o użyciu broni palnej policjanci są obowiązani postępować ze szczególną rozwagą, traktując broń palną jako ostateczny środek działania.

§ 3. 1. Policjanci przed użyciem broni palnej są obowiązani:

- 1) wezwać osobę do zachowania zgodnego z prawem, a w szczególności do natychmiastowego porzucenia broni lub niebezpiecznego narzędzia, zaniechania ucieczki, odstąpienia od bezprawnych działań lub użycia przemocy,

- 2) wezwać osobę do zatrzymania się, wołając „Stój — Policja”, a w razie niezatrzymania się osoby zagrozić użyciem broni palnej, wzywając „Stój — bo strzelam”,

- 3) oddać strzał ostrzegawczy w górę, jeżeli wezwania sprecyzowane w pkt 1 i 2 okazały się bezskuteczne,

- 4) uprzedzić osobę konwojowaną przed rozpoczęciem konwoju, że w razie podjęcia próby ucieczki, zostanie użyta broń palna.

2. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się w przypadku, gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego.

3. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.

§ 4. Broni palnej nie używa się w przypadkach określonych w art. 17 ust. 1 pkt 6—8 ustawy w stosunku do kobiet o widocznej ciąży, osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat, starców oraz osób o widocznym kalectwie.

§ 5. 1. Jeżeli wskutek użycia broni palnej nastąpiło zranienie osoby, policjant jest obowiązany natychmiast udzielić tej osobie pierwszej pomocy, a także zapewnić pomoc lekarską.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz gdy w wyniku użycia broni palnej nastąpiła śmierć osoby lub szkoda w mieniu, policjanci są obowiązani do:

- 1) zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia i niedopuszczenia na to miejsce osób postronnych,
- 2) w miarę możliwości, ustalenia świadków zdarzenia.

§ 6. 1. W każdym przypadku użycia broni palnej policjant jest obowiązany niezwłocznie powiadomić o tym dyżur-

nego właściwej terytorialnie komendy rejonowej Policji, swojego przełożonego oraz sporządzić pisemny raport.

2. Dyżurny właściwej terytorialnie komendy rejonowej Policji jest obowiązany niezwłocznie spowodować zabezpieczenie wszelkich śladów i dowodów związanych z użyciem broni palnej oraz udzielić policjantowi pomocy w niezbędnym zakresie.

§ 7. Do obowiązków przełożonego należy:

- 1) zbadanie, czy użycie broni palnej nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 2) niezwłoczne zawiadomienie o każdym przypadku użycia broni palnej wyższego przełożonego, a jeżeli w wyniku użycia broni nastąpiła śmierć lub zranienie człowieka — również prokuratora.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *T. Mazowiecki*

412

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I BUDOWNICTWA

z dnia 4 października 1990 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki.

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229, z 1981 r. Nr 12, poz. 57, z 1983 r. Nr 44, poz. 200 i 201, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i 186, z 1987 r. Nr 21, poz. 124 oraz z 1988 r. Nr 41, poz. 324) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki (Dz. U. Nr 17, poz. 62 i z 1988 r. Nr 42, poz. 333), wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 65 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. W budynkach mieszkalnych wielorodzinnych należy stosować urządzenia do pomiaru całkowitej ilości dostarczanej wody oraz urządzenia do pomiaru ilości wody dostarczanej do poszczególnych lokali oraz pomieszczeń służących do wspólnego użytku mieszkańców w tych budynkach.”;
- 2) w § 67 skreśla się ust. 3;
- 3) w § 72 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. W budynkach mieszkalnych wielorodzinnych należy stosować urządzenia do pomiaru ilości ciepłej wody, dostarczanej do poszczególnych lokali oraz pomieszczeń służących do wspólnego użytku mieszkańców w tych budynkach.”;
- 4) w § 84:
a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. W budynkach mieszkalnych wielorodzinnych należy stosować urządzenia do pomiaru ilości gazu dostarczanego do poszczególnych lokali oraz pomieszczeń służących do wspólnego użytku mieszkańców w tych budynkach.”;
- 5) w § 88 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Przy grzejnikach instalacji centralnego ogrzewania zamontowanych wewnątrz lokali lub wydzielonych

pomieszczeń należy stosować zawory z głowicami termostatycznymi.”;

- 6) w § 89:
a) w ust. 1 wyrazy „na warunkach uzgodnionych z dostawcą energii cieplnej” zastępuje się wyrazami „zgodnie z warunkami dostarczania energii cieplnej, określonymi w odrębnych przepisach.”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W budynkach mieszkalnych zasilanych z sieci scentralizowanego zaopatrzenia w energię ciepłą należy stosować urządzenia do pomiaru całkowitej ilości dostarczanej energii cieplnej oraz urządzenia do pomiaru ilości energii cieplnej, przeznaczonej do przygotowania centralnej ciepłej wody.”

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się:

- 1) przy projektowaniu nowych budynków oraz przy odbudowie, przebudowie, rozbudowie i remoncie połączonym z modernizacją lub wymianą elementów budynków istniejących,
- 2) do budynków realizowanych na podstawie projektów opracowanych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia w zakresie określonym w:
a) § 1 pkt 1, 3 i 4 lit. b) — od dnia 1 stycznia 1992 r.,
b) § 1 pkt 5 — od dnia 1 lipca 1991 r.,
c) § 1 pkt 6 lit. b) — od dnia 1 stycznia 1991 r.,
- 3) do budynków istniejących — w miarę możliwości.

2. Przepisy rozporządzenia stosuje się także, w miarę możliwości, do projektowanych, realizowanych i istniejących innych budynków niż określone w § 1.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa:
A. Paszyński